Ilmub 2 korda nädalas kolmap. ja laupäeval
Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Kõnetraat nr. 4.
Toimetaja kõnetunnid kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.
Kuulutuste hinnad:
1 Veeru millimeeter kuulutusküljel 3 snt. eesküljel 10 senti, tekstis 12 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Üksik number 5 senti.

Tellimishind postiga:
1 kuu — 40 senti, 3 kuud — 125 senti, 6 kuud — 230 senti ja aastaks — 450 snt.
Välismaale poole kallim
Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 39 (502). Jõhwis, kolmapäewal, 24. mail 1933. a. IV. aastakäik

Kaks ühekordset maja ühes kõrvalhoonetega tuleroaks.

Elanikud pääsesid põlevast majast aluspesu väel. — Tulle jäi hulk majakraami, siga ja kanad. — Kahju tõuseb 2500 kroonini.

Salapärane tule tekkimine kallilt kindlustatud tühjas majas.

Öösl wastu pühapäewa kell ¼1 pääsis tuli lahti Peetri eeslinnas, Kesk-Aguli tän. 5 asuwas Armanda Wormani elaniketa majas. Tuli lewis kiirelt kõrwalhoonetele ja naabruses asuwale Jaan Sawi elamule. Kui tuletõrje jõudis kohale, olid hooned ülent leekides. J. Sawi maja elanikel õnnestus pääseda põlewast hoonest aluspesu wäel akna kaudu. Majad põlesid maani maha. Tulle jäi hulk majakraami ja lauta põlesid loomad. Peawarjuta jäi kaks perekonda, üks 8-liikse lapsega. Tuleõnnetuse läbi tekkinud kahju eksperdi andmeil tõuseb 2500 kroonini. A. Wormani maja oli kindlustatud tule wastu 2000 krooni eest, kuna J. Sawi elamu oli kindlustamata. Oletatakse kuritahtlikku süütamist

Laupäeva öösl wastu pühapäewa äratas hiliste jalutajate tähelepanu linnakarjamaa poolt terkiw tulekuma. Peatselt selgusti, et põleb Kesk-Aguli tänawal, karjamaa ääres, kaks elamut, millest üks seisis elaniketa, kuna teises elas kaks perekonda.

Tulekahju märkas esimesena naabruses elutsew 18-aastane Heinrich Pärn, tulles linnast. Tänawa ääres asuw A. Wormani elaniketa

maja oli siis juba seest tuld täis

ja leegid löid katusest wälja. Naabrielamutes magati rahulist und. Kuna lähedal majades polnud telefoni, sai tulekahju linnas teatawaks alles 15 minuti pärast.

Waewalt oli tuli Wormani maja katusest löönud wälja, kui ta kandus ühe katuse all olevale kuurile ja laudale ja selle taga asuwale teisele elamule, kus elasid majaomanik Jaan Sawi oma abikaasaga ja üürnikuna töötatööline Rudolf Eslon naise ja 8-kuise lapsega. Naabrite kloppimise peale ärkas J. Sawi abikaasaga, kui maja oli juba wõtnud tuld. Teine perekond ärkas kära ja tõsa peale hiljem, kui leegid olid sulgenud wäljapääsu majast.

Akna kaudu aluspesu wäel pääseti wälja.

Sawid jõudsid päästa üht-teist majakraamist, kuna Eslonid said wälja ainult aluskotid ja pealisriided, muu põles kõik sisse. Naabrite abiga majaperemehe laudast päästeti wasikas, neli lammast, mõned kanad ja võrsas. Tulle jäid nuumsiga, 3 kana ja kukk.

Tule häwitustööd soodustas wõrdlemisi tugew tuul. Tuletõrje saabudes

kõik hooned olid leekides,

päästa ei olnud suurt enam midagi. Peetri tuletõrje autoprits, mis jõudis esimesena kohale, hakkas wõtma wett wastasolewa maja hoowist. Teisena saabus linna seltsi autoprits ning seejärele Jaanilinna meeskond, kuna wabriku komandod jäid wälja kutsumata. Weeandmine tekitas raskusi, kuna ümberkaudsed kaewud wähe aja pärast olid weest tühjad. Seejärele hakati wõtma wett kaugemal asuwast tiigist ja magistraalkraawist. Kella kaheks oli tulele pandud lõplikult piir.

Tuul hoidis ära suurema õnnetuse.

Kohal, kus tuleõnnetus juhtus, asuwad Tallinna maantee poolsed naabrimajad peaaegu külg-küljega üks-teisele kinni. Õnneks tuul oli tulekahju ajal lõunast, mistõttu sädemetewihm kandus logedale karjamaale. Tuul wastupidises suunas oleks wõinud häwitada kogu kwartali, kus üle kümmekonna elamu.

Kahjusumma üsna suur.

Kõige suuremat ainelist kahju kannatas majaomanik J. Sawi. Peale suurema osa toakraamist tal hukkus tules 80 kr. raha, mis oli saadud lehma müügist ja jäi warnas rippuwate riiete tasku, samuti hukkusid tules kanad ja kukk, siga, koorma-jagu heinu ja põllutööriistad. Elamu wäärtust hindab J. Sawi 750 kroonile. Tule wastu olid J. Sawile kuuluwad hooned kui ka majakraam kindlustamata. R. Eslonil hukkus tules majakraami 90 krooni wäärtuses. A. Wormani maja seisis juba pikemat aega elaniketa ja oli kindlustatud 2000 krooni eest ühes Tallinna kindlustusseltsis. Maja tegelik wäärtus asjatundjate arwates ei küüni selle summani. Maja on pakutud mitmel korral müüa, kuid ostjat pole leidunud. Need asjaolud lasewad oletada, et

tulekahju wõis tekkida kuritahtlikust süütamisest.

J. Sawi käinud eelmisel õhtul kella 9 paiku Wormani maja hoowis. Siis olnud hoowiwärawa uks ja maja ukse, nagu alati, lukus. A. Worman ise elab Tallinnas, kuna maja eest hoolitses Narwa elutsew hooldaja. Tuleõnnetuse läbi tekkinud

kogu kahju ulatub üle poole miljoni sendi.

Tuleõnnetuse põhjuste selgitamiseks on käimas wali juurdlus.

Algus ärip. kell 5 õht., pühapäev. kell 3 p. l. | Kino „KOIT“ Kõnetraat 2-44 | Pääsetähed 10—50 s. Kassa avatud pool tundi enne algust

Täna ja edasi. Musikaalseim Nõukogude Venemaa löökfilm vene keeles

„KULLAMÄED“

Ainsam Nõukogude Venemaa film, mis kogu maailmas saanud briljantse arvustuse osaliseks Arvustajad ülistavad selles filmis vene muusikat, vene näitlejate kõrgekunstilist mängu ja algupärast sensatsioonilist lavastust. Filmis mängivad Leningradi Filharmoonia orkester, konservatooriumi professor Braude — orelil, Juchovi koor, lauljanna E. Schiskina jne. Filmi helilooja on Nõukogude Venemaa kuulsus Dimitri Schostakovitsch. Peaos. Moskva ja Leningradi kuulsamad näitlejad. „Kullamäed“ on kahtlemata hooaja üheks suurimaks sensatsiooniks.

Il. Mary Brian, Harry Green ja Neil Hamilton filmis „Kui miljonid naeravad“
J. Sverlingi ja E. G. Robinsoni näidendi järele.

Käidi „Sirku vaatamas“.

Narwa wabadussõjalaste päew kujunes nigelaks. — Narwa rahwas ei poolda wabadussõjalasi.

Wabadussõjalaste päew Narwas, waatamata suurustlewale reklaamile ja sundusliikudele komandeerimistele kujunes „tormiks weeklaasis“. Miitingul Tuletõrje aias oli rahwast hõredalt, 500 — 600 inimese ümber, kui arwata selle arwu hulka ka uudishimulisi, kes woorisid pikkade ja igawate kõnede kestes sisse ja wälja. Ka meeleoluliselt läks päew rappa. Kuulajaskond suhtus miitingulistesse kõnedesse tagasihoidlikult ja meeleolu ei saadud luua isegi demagoogiliste sõnakõlksudega. Kärsitumad ei jõudnud ära oodata kõnede lõppu, waid lahkusid pettunult aiast. Kõnelejad, Sirk „ise“ ja Podrätšik püüdsid materdada kulunud wõtetega 10., 11. ja 12. juunil rahwahääletusele tulewat põhiseaduse eelnõud.

Pärast miitingut mindi Wabadussõja tammikusse, kus asetati lilli mälestustahwlile.

Otsustades nigela osawõtu järele päewast ei paista wabadussõjalasil Narwas rahwa seas nimetamiswäärt pooleshoidu olewat.

Auveres valitseb rahvuslik üksmeel.

Kaunis õhtu awaras seltsimajas.

Pühapäewal korraldas Waiwara metsateenijate ühing Auwere seltsimajas kontsert-metsaõhtu. See huwitawa eeskawaga õhtu oli murruna rahwast tõmmanud seltsimajja kokku lähemast ja ka kaugemast ümbrusest.

Wana Kallase meeskwartet esines mitme kauni lauluga ja korduwalt nõuti lisapalu. Soldino dopeltkwartet ja Mustajõe segakoor J. Wiedemanni juhatusel pakkusid nauditawaid laulupalu. Deklamatsioon ja kahe waatusline naljamäng tänapäewa maaelust olid hästi ettewalmistatud. Metsapäewa kohaste kõnedega esinesid Waiwara metsaülem A. Lepiman ja metsnik Peets.

E. Pihlau andis ülewaate seni peetud metsanädalate juhtmõtetest ja sihtidest ning näitas andmete waral kuiwõrd meil maksmapääsenud, sageli kihiluwidest tingitud, riigi walitsemise suund on kahjuks walt mõjunud metsandusele ja põ majandusele. Mets ja põld wajawad kindlaid sihte ja kindlaid töekspidamisi. Siin on wiga makswas põhiseaduslikus walitsemise korras. Rahwaesindus on teostanud meil walitsemise wõimu ja see on siis pidanud ka kõikuma ühe ja teise woolu wahel. Et olla Eesti metsa ja Eesti põllu sõber on paratamatult waja kaasa minna põhiseaduse muutmise pooldajatega ja hääletada juunis makswa põhiseaduse parandamise poolt. Tugewa aplausiga wõeti E. Pihlau üleskutse tungil saalitäie rahwa poolt wastu.

Oli märgata, et Auweres ei ole lahkheliſid ega sirgulasi.

—

Hooaja lõpp Narwa teatris.

Laiaulatuslik „jüripäew“ näitlejate peres.

Noored jõud lähewad, wanad tulewad tagasi.

Narwa teatris lõpetati pühapäewal, 21. mail, hooaeg Suwine waheaeg kestab kuni augustini. Suwel kawatsetakse anda üks eraforraline etendus, ja nimelt Hugo Raudsepa 50. aasta sünnipäewa puhul Kuulsawasti korratakse sel puhul Raudsepa menukat tükki „Mitumärdi.“

Teatri näitlejatel käib praegu lepingute sõlmimine seltsi juhatusega. Nagu selgunud, Hugo Malmsten saab koha Pärnu „Endlasse“, samuti kawatseb preili Tooni Kroon Narwa teatri juurest minna „Estonia“ ooperitruppi Kui wiimane sinna pääseb, siis kaotab Narwa teater kaks paremat jõudu. Pr. Lääne kawatseb tulla jälle teatrisse tagasi, kuid mõningad arusaamatused on tal palga suhtes; ta tahetakse jätta etenduste tasule kuid pr. Lääne soowib kuupalgalist kohta.

Analoogiline on lugu ka senise naisjõuga pr. Willmaniga, kes samuti tahetakse jätta etenduste tasule. Raskusi teisest küljest siin wõib tekitada asjaolu, et kui pr. Willman ei saa kuupalgalist kohta teatrisse, siis ähwardab G. Willman loobuda ka oma kuupalgalisest kohast ja jääda teatri tööst kõrwale. Kuna teater kipub kaotama tänawu head jõud preili T. Krooni ja H. Malmsteni näol, siis G. Willmani lahkumine tähendaks lisaks üsna suurt kaotust teatrile. Arwatawasti see „perekondlik palgawõitlus“ lõpeb ka tänawu kuupalgalise koha loomisega, pr. Willmanile.

Noortest jõududest jääwad teatri juure preili Müür, E. Walgesnaulow ja R. Nuudt. Tagasi tulewat teatri juure endistest naisjõududest preili R. Teder.

—

Waimulik kontsert Jõhwis.

Ristipäewal, 25. mail, kell 3 pärast lõunat antakse Narwa Eesti Nikolai ap.-õigeusu koguduse korraldusel suur waimulik kontsert. Kawas hulk ap.-õigeusu kiriku koorilaule — lõunamaa, Greeka ja kloostrite kiriku-liise, kuulsamate eesti ja wene heltloojate töid, nais- ja meestrio ning sooloettekandeid. Lõpuks preester A. Angerja kõne. Kooris üle 30 segakoori lauljat Nikolai kirikukoori juhi R. Klaasi juhatusel. 26. märtsil s. a. andis see koor kontserdi Narwa Peetri kirikus, misugune kontsert sai wäga kiitwa arwustuse osaliseks. Kontserdi kawalehed ja pääsetähed on saada Jõhwi ülempreester A. Männikult, Jõhwi ap.-õigeusu koguduse tegelasilt ning 1 tund aega enne kontserdi algust Jõhwi kiriku juures.

Puhas sissetulek läheb Jõhwi ja Narwa Nikolai kirikute heaks.

Ilmateade.

Algawal nädalal on oodata enamuses rünkpilwitusega päikesepaisteliſi ja nädala algpoolel kord korralt soojenewaid ilmu. Nädala esimesel poolel on ilmad kuiwad, kuna kesk- ja lõpupäewadel on tõenäosed kohaliku iseloomuga äikesewihmad ja lühemat aega kestwad wihmasajud. Samuti on wõimalik nädala teisel poolel ka temperatuuri wähene langemine, kuid praegune üldine ilmade areng lubab eeldada, et see on ajutine ja et soojad ilmad püsiwad wähemalt mai lõpuni.

Rahwuslikku Kesklerakonna osakonna liikmetele.

Erakonna referaatkoosolek on teisipäewal, 23. mail kell 8 õhtul „Ilmarises“. Kõneleb adwokaat J. Kuusk põhiseaduse muutmisest. Liikmetele erikutseid ei saadeta.

Suured ratsawõistlused Narwas.

25. mail korraldatakse Rahwawäljal I. suurtukiwäe grupi poolt suured ratsawõistlused, kus esinewad huwitawate numbritega ohwitserid ja allohwitserid. Selle päewa kawas on takistuswõistlused, teatejooks, teatesõit, kõieweod ja pataret asumine positsioonile ühes tulistamisega. Eriti huwitawaks tõutab kujuneda wiimane number.

—

TJK—Hokiklubi 3:1 (1:1).

Hooaja tugevam võistlus. — TJK saavutas võidu suure vaevaga.

Pühapäewa hommikul kell 11 kohtasid linnaspordiwäljal liiduklassi esiwõistluste sarjas TJK ja NTHK kuna TJK wiimasel ajal õnnetult esinenud, siis ennustati isegi narwalaste wõitu. Wõistlus kujunes aga ootamatult tugewaks. TJK saawutas wõidu, pannes kõik wälja. Pealtwaatajaid wihmase ilma tõttu oli wäheselt.

A. Safronoffi algwiieks riwistusid meeskonnad järgmiselt: TJK — Trei, Wolkow — Saar, Allmann — Silberg — Waldow, Tschutschelow — Waldow II — Kastanja — Joller (Kuremaa) — Rüütel; NTHK — Lepp, Sätti (Jerschow) — Koslow (Iwanow), Hoowi — Taal — Iwanow, Ambos — Rey — Saröschnöi — Patrakow — Miller.

Wäljapoole walib NTHK alla tuult. Kohe alul püüab TJK intsiatiiwi haarata ja alustab tugewat surumist, kuid hokilased panewad südilt wastu.

Juba 3. minutil on tallinlastel hea wõimalus wärawat saawutada. Kastanja saadab hästi palli wärawa ette, kuid Waldow lööb kolme sammu pealt mööda. 4. min. Kastanja tõstab kõrge palli peaga napilt mööda. 9. min. on Joller puhtalt joosnud läbi, kuid löök tuleb õige nõrk, ja jällegi wärawast kõrwale. 10. min. Kastanja saadab nõrga palli wärawawahile otse sülle. Siis alles pääseb NTHK wastase wärawa alla Saröschnöi söödab peaga hästi Patrakowile, kuid Trei wõtab löögiwalmis palli wiimase jalalt. 15. min. Ambos söödab Millerile, Trei jookseb wastu ja pall surutakse wärawasse. Narwa juhib 1:0. Mäng muutub ikka tugewamaks. 17. min. Kastanja lööb jällegi möödu; mehel on nähtawasti kadunud tema endine suurepärane löök. 18. min. asendab Jolleri Kuremaa. 21. min. lööb Saröschnöi lähedalt piki wärawat mööda. Wõistluse käik muutub lahtiseks, tundub narwalaste wäiksest surumist. 25. min. Rüütel tsenderdab, Tschutschelow lükkab rinnaga Kastanjale, wiimane lööb wiiwitamatult, kuid Lepp juhib õnnelikult palli kornerisse. 27. min. Hoowi teeb Rüütlile fouli. Silbergi tugewat kaugelööki Lepp ei suuda pidada ja Kuremaa lükkab rinnaga palli wõrku. Wiik — 1:1. 30 min. lahkub wigastuse tõttu Koslow. TJK teeb kõik, et wõita. 33. min. on suurem sagimine narwalaste wärawa all. Seisukorra lahendab Tschutschelow, saates palli kõrgelt üle wärawa. 40. min. Kastanja lööb napilt 16 meetrilt mööda. 41. min. on teine nurgalöök hokilaste kasuks, hästi söödetud palli läkitab Miller saamatult mööda. 42. min. Allmanni hands karistusala lähedal. TJK mehed teewad löögi ajal müüri ette, wärawawõimalus aetakse luhta. 44. min. lahkub wigastuse tõttu Sätti.

Teine poolaeg algab TJK'i surumisega. 10. min. söödab Silberg Kuremaale, seisukorra päästab Lepp, wõttes palli jällegi löögipealt jalalt. 16. min. teeb Kastanja Waldowi kaasabil 2:1 ja 35. min. 3:1.

Üldiselt oli wõistlus hooaja tugewam ja TJK saawutas wõidu waewu.

Uputas enese kiviga kaelas.

Tundmatu meesterahwa laip leiti Narwa jõest.

Läinud laupäewal tõmmati J. Tiitso seebiwabriku kohalt Narwa jõest wälja tundmatu meesterahwa laip, kel oli kaelas 8,5 kilo raskune kiwi. Tegemist on eneseteapjaga. Laip saadeti lahkamiskambri.

Laupäewa õhtul kella ½9 paiku hakkas ühel kaluril paadiga jõel kalastades põhjanõõridesse kinni mingi raske ese, mis weepinnale tõmmates osutus uppunu laibaks. Õudse leiu awastaja tõi uppunu kaldale ning teatas loost politseile. Laiba ülewaatusel leiti, et uppunul oli kaela ümber seotud wana willane kampson, mille sees oli umbes 8,5 kilo raskune raudkiwi. Wägiwalla tundemärke laiba juures ei leitud, mispärast wõib oletada, et tegemist on eneseteapjaga.

Nagu arstlikul ülewaatusel selgus, on uppunu wees olnud umbes kuu aega. Laiba taskust ei leitud mingeid tokumente, mispärast isiku kindlakstegemine tekitab raskusi. Uppunu on umbes 50—60 aastat wana, keskmise kaswuga, punase habemega. Seljas tal on musta riidega kaetud tumepruunist nahast poolkasuk, mille all sinisest riidest pluus, selle all must west ja kaks särki. Jalas on laibal mustjaspruunid püksid ning üle põlwe ulatuwad weesaapad.

Riietus näitab, et leitu on uppunud külmal ajal. Ka taskust leitud talwekindad kinnitawad seda. Peale selle leiti laiba taskust kaks wäikest rohupudelit, neist üks täidetud mingi läbipaistwa wedelikuga.

Laip wiibib praegu linna surnukambris, kust omakesed wõiwad ta leida. Omakesed palutakse endast teatada 1. jsk. politseikomisarile.

Toimetusetöö lõppul selgus uppunu isik. Leitu on Narwa linawabrikus kaf. 17—10 elutsenud Juhan Kristjani p. Luks, 70 a. wana. 25. märtsil s. a. wanake lahkus kodunt ning jäi kadunuks kuni tänaseni. Kodust äramineku põhjuseks olnud alalised perekonnatülid.

Lugege „ALUT. ELU“.

KUULUTAGE „ALUTAGUSE ELUS“



Spordiwaimustus.

Kui hiljuti Hollandi ja Belgia meeskondade wahel Amsterdamis peeti jalgpalliwõistlust, pidi orkester oma muusikaga mängijaid wahetpidamata julgustama. Kui siis hollandi meeskond lõi esimese wärawa, ei suutnud ka orkester end enam taltsutada, waid pidi oma waimustusele maad andma.

Narva skaut rattal läbi Euroopa.

Matkaks kulub aega 11 kuud.

Narwa skaut Alfred Waldmann teostab käesolewal suwel rattasõidu läbi Euroopa. Waldmann on warem sooritanud lühemaid matki. 1931. a. käis ta jalgrattaga Riias, 1932. a. Soomes ja Lapimaal. Käesolew matk kujuneb sellega kõige pikemaks.

A. Waldmann sõidab wälja Narwast 13. juunil. Esialgse kawa järele jalgrattur läbistawat Läti, Leedu, Poola, Tschehhoslowakkia — Ungari, kus ühtlasi wõtab osa ülemaailmlisest skautide jamboreest, mis peetakse 1.—16. augustini Ungarist jatkub matk Rumeeniasse, Kreekasse, Lõuna-Slaawiasse, Itaaliasse, Prantsusmaale, Hispaaniasse, siis üle Gibraltari — Aafrikasse ja Palestiinasse. Tagasi läbi Sahaara, Hispaania, Portugali, Prantsusmaa, Saksa, Belgia, Hollandi, Leedu, Läti — Eestisse.

Ettewõtlik skaut tahab tähendatud rattomatka sooritada 11 kuuga. Sõiduks riietub ta hariliku skaut wormi. Ülespidamist Waldmann loodab saada piltpostkaartide müügist.

Varja roima ohvri elumaja tuleroaks.

Kahju 2500 krooni. — Oletatakse süütamist.

Radovelis põles maha rehi.

Läinud nädalal põles maani maha Püssi wallas, Warja külas omal ajal mõrtsukalõö ohwriks langenud kaupmehe Eduard Kangro pärandustombule kuuluw elamu ühes lauda ja saunaga. Hooned olid puuehitused, piipakatusega. Tulekahju läbi tekkinud kahju ulatub 2500 kroonile. Hooned olid tule wastu kindlustatud. Kohalikud elanikud märkasid tuld alles siis, kui hooned olid üleni leekides. Tule tekkimise põhjusena oletatakse kuritahtlikku süütamist.

18. mail kella 12 paiku päewal põles maha Skarjatina wallas, Radoweli külas Efim Tumalewitschi rehetuba ühes rehealusega, mis asusid ühe katuse all. Põlenud hoonete wäärtust hinnatakse 400 kroonile. Rehetuppa põles sisse 32 kilo ristikheinaseemet, mille wäärtus 40 krooni, rehe alla jäi wanker, 8 planku ja kurgipütt. Põlenud hooned, samuti sisse põlenud kraam oli tule wastu kindlustamata.

Tulekahju läbi tekkinud kogukahju on 465 krooni. Tulekahju sai alguse tulega ettewaatamatult ümberkäimisest.

Murdvargus Jaanilinnas.

Päise päewa ajal wiidi ära elukorterist 230 kr. raha.

Läinud nädalal pandi toime murdwargus Peterburi tän. 28 Arsenti Kornejewi elukorteris, kust akna kaudu wiidi ära 230 krooni raha, mis asetses toas olewas riidekirstus. Warguse ajal omanik oli kodust ära. Warguseşt teatati kriminaalpolitseile.

Rahvahääletuse-eelsed könekoosolekud registreerimisvabad.

Politseiwalitsuse poolt on saadetud kohapealsetele politseiasutustele ettekirjutus, mitte nõuda rahwahääletuse-eelsete kihutuskoosolekute registreerimist.

Seltskond ehitab allweelaewa.

Seltskonnast on üles tõstetud küsimused, et kas meil ei tuleks ka mitte teiste riikide eeskujul rakendada seltskonda suuremal määral riigikaitse töösse, et kas meil ei wõiks näiteks seltskonna ettewõttel ja toetusel alata allweelaewa ehitamist.

See mõte on leidnud elawat wastukõla seltskonna laiemates hulkades ning on asutud juba mõtte teostamisele — allweelaewa ehitamiseks raha korjamisele.

Kreenholmi NMKÜ omawaheliseid kergejõustiku wõistlusi

peetakse Kreenholmi spordiwäljal 27. ja 28. skp. Wõistluste üldwõitjale on pandud wälja Narwa spordiäri omaniku W. Musta poolt rändauhind.

Lihawargad said karistuse.

Ööl wastu 21. detş. l. a. pandi toime murdwargus Jõhwi alewis Mihkel Tõnnowi elamuga ühe katuse all olewas sahwris, kust wiidi ära 16 kilo soolatud sealiha, mille wäärtus 8 krooni. Juurdlusega tehti kindlaks, et warguse pani toime tuntud waras Robert Mäeker ja ta kaaslane Martin Ruudi. Läinud teistpäewal Rakwere-Paide rahukogu, kus see asi oli harutusel, mõistis R. Mäekeri 2 aastaks ja M. Ruudi 1 aastaks wangi.

Pusfitaja 1. wangiroodu.

2. detş. l. a. tekkis Narwas, Balti tänawal asuwas teemajas joobnud meeste wahel kakelus, kusjuures Jaan Saar haccas nuga Oskar Wäljat. Haawatus paremapoolse kopsuni, tunnistati raskeks.

Kohus mõistis pusfitaja 1 aastaks wangiroodu ühes õiguste kaotamisega.

17 wärsket autojuhti.

Neil päewil peetud 8-päewalised autojuhtide eksamid sooritasid 17 isikut. 1. liigi autojuhi õigused omandas 8 isikut, 2. liigi — 5 ja mootorratta juhtimiseks sai loa 4 isikut. Eksamil kukkus läbi 2 katsetawat. Samal ajal toimetati jõuwankrite ülewaatust, kuhu oli toodud 60 sõidukit. Komisjon leidis olewat ainult ühe sõiduki, taksiauto U—195, korrast ära ja otsustas selle sõidust kõrwaldada.

„11" tehti „41-ks".

Wõlgnik süüdistas äriomanikku weksliwõltsimises.

Rakwere-Paide rahukogu ees oli weksliwõltsimise eest wastust andmas Narwas elutsew abielupaar Peeter ja Maria Sidorenkod, kes süütõendite puudusel mõisteti kohtulikult õigeks.

Läinud aastal ostis keegi Peeter Smilowski P Sidorenko äärist omale jalanõud, mille wastu andis äriomanikule 11 krooni peale weksli. Peale selle ostis ta weel korduwalt samast äärist jalanõusid oma perekonnale, kuni arwe kaswas 41 kroonini. Kuna tal polnud raha arwe tasumiseks, tegi ta Maria Sidorenko juuresolekul weksli „11" ümber „41". Kuna ta weksli ära ei tasunud, lasti see protesti. Wõlgnik ei tunnistanud aga wõlga 41 krooni suuruses, tõstes Sidorentode wastu kaebuse weksliwõltsimises. Kohtus tegi ekspert kindlaks, et weksli „41" oli kirjutatud sama käega ja otsus oli õigeksmõistew.

Lööming „Ahto" pardal Aafrikas.

Kapten Walter prowis rusikat ajakirjanik-mädruse kallal.

Ajakirjanik R. Sirge lõpetas ümbermaailma reisi „Ahtoga" Aafrika rannal ja saabub lähemail päewil Eestisse. Praadist lahkumise kohta kirjutab ta sõpradele Tallinna muuseas.

„. . . olen jälle inimene. Mul on „Mallel" omaette kajut, laud, koik ja sohwa. Isegi weekarahw ja pesukauss, millega ei oska eşialgul midagi pääle hakata. Aina wahi teisi kui metsast tulnud ahw ja imesta, et küll see elu wõib olla ikka mitmekesine!

. . . homme kell 10 e. l. algame reisu siit Saksamaale Bremenhafenisse . . . omast elust niipalju, et Ahto rusika katsusin ära. Meie tookordne jutuajamine Cowe'is oli täpne — oleme, sõber, küllalt psüholoogid! Juhtus see just eile õhtul. Nad lätsid maale, Barber on ka siin — ja paadid („Ahto" ja „Enterprise" toim.) tagasid wantidega kokku. Mul mingit käsku polnud. Kui tagasi tulid, algas wana . . . sõim ja ega ma säärast asja kannata. Kiitsin, et wõib sõita p . . . ese kõigi oma wantidega. Pole ma su wahimees siin ühti. Nagu sõnad tulid, nii oli mul ka kohe rusikas meelekohal. Seisin stüürbord bakstaagist seespool ja haarasin „wenna" kohe „embusse", et ta enam teo wõimeline poleks. Juhtus hästi—ta käed jäid bakstaagi . . . taha kinni ja ma surusin nii, et .. ta troopikakiiwer läks Gambia sõe krokodillidele sööda'ks . . . karjusin jalle kõrwa sisse, et poiss, jäta rumalused, tulewad sulle teist teed tagasi . . . hakkas palumaie: lase lahti . . . Tont teab, kust mulle see sitkus tuli. . ."

Ülaltoodud „paşastuse" awaldas ajaleht „Nool", mille tegewaks toimetajaks on A. Walteri end reisikaaslane.

Kordamisõppused Virumaal.

Viru kaitseväeringkonna ülema asutuse teadaanne.

Kaitseministri käsukirja põhjal kutsutakse käesolewal aastal Wiru kaitseväeringkonna Rakwere rajoonis kordusõppustele jalawäelased liikidest nr. nr. 1, 2, 3, 4, 18 (ka inseneriwäes teeninud) 25, (ka side pataljonis teeninud), 45, 46, 47, 48 ja 56 järgmiselt:

1) 11. juunil s. a. weltweeblid ja allohwitserid, kes on sündinud 1900., 1901., 1902, 1903, 1904. 1905., 1906., 1907., 1908. ja

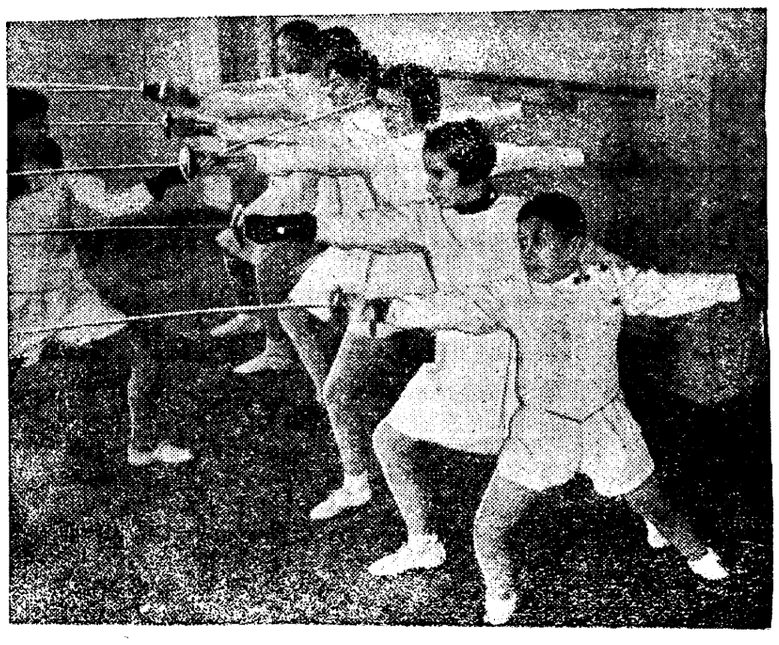
2) 15. juunil s. a. kapralid ja reamehed, kes on sündinud 1901.—1908. a. (kaasa arwatud).

Õppustele saatmisest on wabastatud need tagawarawäelased, kes 1930., 1931. ja 1932. juba õppustel wiibinud, kes teeniwad riigi- wõi omawalitsuse asutustes sarnastel ametikohtadel, millel teeniwatele on ette nähtud anda mob. korral ajapikendust tegelikku teenistusse ilmumiseks. Peale selle antakse ajapikendust neile tagawarawäelastele, kelle majanduslik seisukord iseäranis raske. Selletõhise palwega tuleb pöörata kaitseväeringkonna ülema poole hiljemalt 7 päewa enne õppustele ilmumist, juurde lisades politseikomissari, walla- wõi alewiwalitsuse tunnistuse paluja majandusliku seisu üle.

Õppustele ilmumise kuulutust k. a. awalikkudesse kohtadesse wälja ei panda. Õppustele kutsutawatele saadetakse waid isiklik kutse, mispärast õppustele kuuluw tagawarawäelane peab jälgima ka ajalehes ilmuwat sellekohast teadet.

Kuna käesolewal aastal kordusõppuste ajal toimub ka rahwahääletus, peab iga tagawarawäelane, kes oma elukoha järele rahwahääletuseşt 10.—12. juunini s. a. ei saa osa wõtta, kaasa wõtma arwestamise allüksusest wäljaantaw wastaw tunnistus.

Märkus: Rakwere rajooni kuuluwad järgmised arwestatud allüksused: Aaspere, Awanduse, Halala, Kalwi, Kunda-Malla, Kütti, Paide, Palmuse, Paaswere, Porkuni, Rakwere, Roela, Rägawere, Saksi, Salla, Sõmeru, Undla, Warangu, Wao, Wenewere, Wihula, Wohnja wallad, Kunda alew ja Rakwere linn.



Noorsugu õpib vehklemiskunsti.

Momentülesvõte ühest saksa vehklemiskoolist. Väikesed vehklejad õpivad meistri juhatusel, kes pole neist endist suurem.

Armastus tules ja weres.

(Sõjajsangari päewik).

E. Glynni romaan.

50.

— Mis tingis wiimase juhtumi?

— Wõimalik, et ta oli tüdinud ebahuwitawast kohast, kus teenis; wiimasel ajal lahingtegewust ei olnud palju, ta hakkas kasutama wana abinõu, et teha tasa oma kaotusi, mida ta ei suutnud tasuda, ja omas ebaõnne olla teistkordselt tabatud — ma juba mainisin teile, et ta on meeletu inimene ega oska enesele anda aru oma tempudest.

— Millal te kuulsite sellest?

— Alles eile õhtul, kui saabusin. Ees seisab wastik skandaal, wana lugu soendatakse taas üles — ja inglastele see on päris halb.

— Kas rahaga saaks asja sumbutada, Georg?

— Arwan, et küll, kuid kust leida lolli, kes oleks walmis maksma niisuguse mehe eest?

— Ma olen walmis ja maksan, kui te saate korraldada asja nii, et minu nime seejuures ei mainita.

— Armas sõber, mis huwi teil on seda teha! Milleks säärane kergemeelsus? On tarwis kakskümmend wiis tuhat franki.

— Kõigest kakskümmend wiis tuhat franki? Kirjutan teile otsekohe tšeki, Georg, kui te waid saate aidata selle waese mehe hädast wälja.

— Ent, Nicolas. . . olete arust ära, armas poiss. Wõi on teil selleks põhjust, mida ma ei tea?

— Jah, mul on põhjust — ma ei taha teda päästa ta enese, waid tema perekonna pärast, — kujutage, mis küll pidid elama üle see waene naine ja õnnetu tüdruk.

Georg suunis minule oma targad, tšüünilised silmad.

— See on hirmus korralik teist, Nicolas, — oli kõik, mis ta ütles, mina aga wõtsin tšekiraamatu ja kirjutasin wälja tšeki kolmekümnele tuhandele.

— Ülejäänud wiis tuhat läheb teile waheşt tarwis, Georg. Arwestan seda, et te lahendate asja wõimalikult kiiresti.

Pärast seda ta läks, lubades asuda kohe tegelema selle asjaga ja helistada mulle tagasijärgedest, mina aga katsusin harutada, milline tähendus kõigel sel, mis juhtus, wõiks olla.

Alathea ei teadnud seda, kui ma läinud nädalal palusin teda tulla mulle naiseks. Ta ei tohi kunagi saada teada, et mina tasusin, kuigi see soodustas tema loobumist minu ettepanekust.

Olen weendunud, et ta kauaşe waikimise põhjuseks on see uus õnnetus, mis neid tabas, ja tunnen end wõimatult seepärast, et mul ei ole wõimalust teda lohutada. Kogu see koorem, mis lasub nii noortel õlgadel...

Eile, paraşasti ajal, kui kirjutasin neid ridu, tuli Burton, et teatada, et miss Sharp on wäikeses salongis ja soowib minuga kokku saada.

Saatsin Burtoni paluma teda sisse astuda.

Kui ta tuli, ma tõusin tugitoolilt, et kummardada — me ei kätle kunagi. Mul oli hirmus walus näha, kuidas ta oli muutunud. Ta oli läinud jõhetumaks ja kahwatumaks näost, huuled olid weretud ja kogu wälimus polnud nii uhke kui tawaliselt.

— Kas te ei wõtaks istet, — sõnasin, seades tooni kogu oma lugupidamise, kuis waid oskasin seda wälşendada.

Tean, et ta oli nii alandatud ja õnnetu, et oleks wõtnud prillid eest, kui ma oleksin palunud seda, ent ma muidugi seda ei teinud.

Näis, et tal oli raske alata. See tegi mu rahutuks ja ma algasin ise:

— Olen wäga rõõmus, et tulite.

Ta murdis käsi oma kulunud mustis nahkkindais.

— Ma olin sunnitud tulema, et ütelda teile, et kui te täna kestpäewaks annate mulle kakskümmend wiis tuhat franki, ma wõtan wastu teie ettepaneku ja ablellun teiega.

Lõpmatult rõõmus, ma sirutasin talle käe, kuid püüdsin seejuures wältida wälşendamast oma tundeid.

— See on wäga kena teist, ja ma ei suuda üteldagi, kuis olen teile tänulik, — ütlesin häälega, mis kõlas täiesti rahulikult. — Kahtlemata, annan teile kõik maailma peal, mis te waid soowite, — ning taas ma wõtsin tšekiraamatu, ja kirjutanud wälja tšeki wiiekümnele tuhandele, ulatasin selle tema kätte.

Heitnud pilgu tšekile, ta läks ägedaks.

— Ent ma ei taha kõike — küllalt on kahekümnewiiest tuhandest. See on tehingu hind.

Ma ei lasknud end pahandada.

— Kuna te nõustusite saama minu naiseks, siis on mul õigus anda teile kõik, mis mulle meeldib, mina aga tahan, et kõik läheks wõimalikult ladusamalt ja teie soowi kohaselt.

Ta wärises kogu kehast.

— Mul... ei ole wõimalik praegu waielda... pean minema witsimata, kuid ma mõtlen asja üle järele ja hiljem ütlen teile oma arwamuse.

— Kui te kawatsete tulla minule naiseks, siis peate teadma, et kõik, mis kuulub mulle, on teie oma, — mis wahet on siis selles, kui mõni tuhat franki on rohkem wõi wähem. Kui te ei tunne selles suhtes end kuidagi hästi, siis te wõite ju mulle need mõni tuhat franki oma esimestest taskurahadest maksa tagasi! — ja ma katsusin naeratada.

Ta tõusis järsku püsti.

— Millal ma näen teid jälle? — päritsin palu walt.

— Kohe päewa pärast.

— Millal laulatume?

— Millal soowite.

— Peate praegu kohe minema?

— Jah... ma pean... ma olen wäga tänulik teile helduse eest. Täidan oma osa tehingust.

— Ja mina oma osa.

Katsusin tõusta, ta ulatas mulle kargu kätte, ja läinud ukseni keeras ümber.

— Tulen reedel nagu harilikult, kell kümme. Nägemiseni, — ta kummardas ja lahkus minu juurest.

Mäherdune kummaline wiis saada naisemeheks! Kuid sel hetkel ma olin täidetud waid rõõmust, ma tahtsin laulda, hõisata ja tänada Jumalat.

Alathea saab minu omaks, nüüd on ainult ajaküsimus, millal wõidan ka tema armastuse, tema minu wäikese tüdruku!

Helistasin Burtonile — wist üsna tormiliselt, kuna ta tuli tõtates.

— Burton, — ütlesin, — soowige mulle õnne, mu sõber. Miss Sharp lubas tulla minule naiseks.

— Issand halasta, sir Nicolas, — imestas ta. — Andke andeks, sir, kuid see on parim uudis, mida olen oma elus kunagi kuulnud. Järgneb.

Elu tänapäewa Wenemaal.

Eestis elatakse kui paradiisis.

„Teie elate nagu paradiisis“, — lausus jutuajamisel keegi hiljuti Wenemaalt tulnu. „Teil kurdetakse majandusliku kitsikuse ja selleşt tingitud häda ja puuduse üle, ent teie kurtjaid tuleks wiia mõneks kuuks Wenemaale hariliku lihtsureliku olukorda. Siis alles saadakse aru, mis on häda ja wiletsus“— seletas mõned aastad ida naabri „tiiwa all elanud isik „Postimehe“ kaastöölisele. Ta asus heameelega jutustama olukorrast, mis praegu Wenemaal walitseb.

Wenemaal on praegu hiigla maad sõdis.

Kui raudteel sõita, siis waguniaknast wilksatuwad mööda aina harimata põllud. Säärane olukord walitseb ka wenelaste „wiljaaidas“ Ukrainas. Pärast ükskmajapidamiste ümbermuutmist ühisteks kolhoosideks on kadunud rahwal huwi põlluharimise wastu.

Kui kewadel wili maha külwatud, siis sõidab ametnik kohale ja määrab külwipinna järele wilja hulga, mida sügiseks peab andma riigile. Kes siis seda normi ei suuda sügisel anda, see muretsegu wili raha eest või ükspuha kuidas. Kui ta seda ei suuda teha, siis ootab teda wangikong või asumisele saatmine. Sellepärast tuli ette rohkeid põgenemisi kohtadelt. Öeldakse, et

kogu Wenemaa on ratastel.

Raudteesaamad on rahwast puupüsti täis. Sõidupileteid oodatakse nädalate wiisi. Ka rongid on üle koormatud. Sõidetakse isegi puhwritel. Kuhu need inimesed liiguwad, seda sageli ei tea nad isegi.

Mis puutub töötasusse, siis keskmine tööline saab wabrikus 60—70 rubla, meistrid aga ka 150—180 rubla ja spetsialistid isegi rohkem. Kuid sageli

ei saa palka puhtas rahas kätte,

waid antakse riigi wõidulaenu pileteid.

Leiba antakse raskema töö tegijatele, näiteks neile, kes metallitööde juures tule ääres töötawad, 600—800 gr päewas, kergema töö tegijatele, nagu kantselei ametnikkudele, aga ainult 300 gr ja lastele ning naistele, kes kodus — 100 gr päewas. Seda leiwanormi on aga

wähe elamiseks ja palju suremiseks.

Inimestel paistetawad silmad ja nägu üles ning nõrkenult langewad nad lõpuks maha, paljud surewad.

Perekonnas peab olema wähemalt üks inimene, kes sabades käib toidunorme ootamas.

Kauplemine turul sünnib wäikesel wiisil.

Leiwajahu müüakse klaasi wiisi,

kusjuures müüja tagawara on kõige rohkem kümme klaasi. Rohkem ei julge keegi turule wiia, sest muidu wõib ametnik tulla ja hakata pinnima, kust müüja niipalju seda müügiartiklit on saanud. Liha müüakse õige wäikestes tükikestes. Umbes tikutoosi suurustes liistudes, mis siiski pool õhemad kui tikutoos. Jahuklaas maksab 3 rubla.

Nälginud inimesed ei kohku tagasi ka riisumisest.

Tuleb turule keegi oma suuremat leiwapätsi müütama, siis on juhtunud seda, et ta piiratakse näljaste poolt ümber.

Wiina juuakse palju

ja selle pärast seistakse isegi sabas. Wenemaa wiinapudelid korki ei tunne. Pudeli suu on üle tõmmatud üle kas soolika wõi nahaga, mis kleebitud pudeli külge. Eestisse tulles oli päris ime jälle korgiga pudeleid näha.

Mis puutub pühadesse, siis walwatakse hoolega,

et keegi ei pühitseks usupühi.

Wõrdlemisi hästi hoolitsetakse laste ja punawäelaste eest. Lapsed on „kodudes“, kus nendele enamwähem korralikult toitu jagatakse. Ka

walitsewal kihil on wõrdlemisi hea elu.

Nende köögis saab 70 kop. eest korralik lõunasöök. Palka aga saawad sarnased isikud wähemalt 200 rubla kuus.

Hoogu on läinud Wenemaal warguseb.

Reisides ei wõi kindel olla, et sul külje ehk pea alt summadan ära ei wõeta. Jaama hoones ei tohi pakki silmapilgukski käest panna, sest muidu wõetakse see oma silma alt ära. Otse ime oli üle piiri jõudmisel näha, kuidas eesti wagunites pakid ja riided seisawad järelwalweta ning kellelgi mõttesse ei tule neid hakata warastama.



Perekonnaseisuteateid.

8.—20. maini Narwa Aleksandri koguduses registreeriti:

sünde: Hillar Pertenson;

abiellumissoowe: Aleksander Spiegel ja Erna-Alide Natka;

abiellumisi: Julius Plats ja Gabrielle Lepp;

surmajuhtumeid: Jakob Nolk, 62 a. wana; Rudolf Kampus, 53 a. wana; Anna Anton, 74 a. wana; Linda Kruug, 32 a. wana; Maria Männik, 60 a. wana; Juhan Kirp, 71 a. wana.

Kingitusi

kõige odawamalt ostate

L. Mauer'ilt Joala tän. 12.

„Dshentlmanid“

Senise kombe wastaselt hääletasid lahkuw riigiwanem ja ministrid Tupits, Jürman, Rei ja Johanson uue walitsuse wastu. Ajaleht.



Mis jutt see on, et meie küüute ja hammastega wõimust kinni peame, oma wiimase sammu astumise kätega.

Narwa kindluste ehitamine Rootsi ajal.

Mag. Soomi loeng Ajaloo Seltsi koosolekul.

Reedel, 19. mail esines E. S. „Ilmarise“ ruumides korraldatud Narwa Ajaloo seltsi koosolekul ettekandega Narwa kindlustest rootsi ajal linnaarhiiwi ja muuseumi juhataja A. Soom. Riigi Kesarhiiwist, Narwa linnaarhiiwist ja nimeka rootsi sõjaajaloolase L. Munthe teosest saadud andmete najal pakkus ettekandja laialdase ülewaate Narwa kindluste arengust 1581. kuni 1704. aastani.

Mõne sõnaga peatus mag. Soom esmalt Narwa taani- ja orduaegsete kindlustamiswiisidе juures. Ta mainis, et Narwa linnas loeb ühes naabrilinnaga on Narwa kindlustest wanimaid. Neile ehitati taani aja lõpul juurde n. n. suur eellinnus (praegune rügemendi hoow). Narwa linna ennast hakati ringmüüri ja tornidega piirama orduaja alul. Nii linnus, kui eellinnused ja Narwa linna kindlustused esindasid fortifikatsioonitehnilises mõttes kiwiheitmise masinate ajastul, mil kaitsendi pearaskus oli suunatud kõrgele ja tugewale ringmüürile. Kahurite tarwitusele tulles see kaitsesüsteem osutus nõrgaks, kuid kindluste ehitamise tehnika arenes siiski liialt aeglaselt. Nii leidsid rootslased Narwa wallutades 1581. a. siin ees weel keskaegsed kindlustused.

Narwa wallutati 1581. a. lõpupoole, kuid juba järgmise aasta alul plaanitseti Narwa kindlustuste ümberehitamist. Need suuresoonelised tööd ei jõudnud weel walmis, kui Narwat 1590. a. tabas raske piiramine wenelaste poolt, mil wene raskete piiramiskahurite läbi purustati osa uuesti ehitatud kindlustust. Sõja hädaohu mõõdudes ja arwestades Narwa kindluse eriist strateegilist tähtsust, asuti jälle energiliselt kindlust parandama ja tugewamaks ehitama.

16. sajandi lõpul ja 17. sajandi alul läbiwiidud ehitustöödest tuleks mainida masiiwsete ja wälisastpoolt ümariikude basteide ehitamist endiste torniде wõi rundeelide asemele ja ringmüüri tugewamaks ehitamist müüri sisekülgsele asetatud paksude mullawallide abil. Iwangorodi poolele näiteks käskis rootsi kuninga Johan III wend hertsog Karl teha nii kõrged wallid, mis takistaks wenelastel Iwangorodist Narwa sisepoole näha. Seda soowi, wististe, oli wõimatu läbi wiia. Mõned aastad hiljem ei olnud selleks enam tarwidustki, sest 1612. aastal wallutati Iwangorod rootslaste poolt. Sel ajal ehitatud basteisid, mida kutsuti ka wallideks, oli neli: „Kristerwall“ praeguse Peetri tuletõrje seltsimaja taga, „Wanawall“ — Wiru tänawa otsa kohal, „Kuningawall“—Kühn'i aias Westerwalli ja Kraawi tänawa nurgal ja „Liiwawall“ wene emigrantide kesktooli lähedal.

Basteid, teatawasti, olid hiljemate bastionide eelkäijad. Narwas mindi bastionide juure üle Gustaw Adolfi ajal. Esimesed Narwa bastionid saadi basteide ümberehitamise teel nurgelisteks. Nende nimedki jäid endiseks. Süsteemilt tuletawad bastionid meelde, nii wana kui uus, itaalia koole. Nad olid wõrdlemisi wäikesed, omastid 2—3 kordse flangi ning asusid üksteisest liialt kaugel, mis ei wõimaldanud nende flankidest külgtulega küllaldaselt kaitsta ringmüüri ja naaberbastioni wäljapoole ulatawaid külgi. Wanalinna ebasoodsa kontuuri juures seda wiga ei saadudki parandada ja alatasa rootsi walitsus waid kohendas wanu kindlustusi.

Neis juba keskajast pärit kitsates piirides pidi kaswawa tähtsusega kaubalinn Narwas püsima kuni 17. sajandi wiimase weerandini. Kui Narwat 40-dail aastail kawatseti jälle hakata tugewamaks ehitama, esinesid Narwa kodanikud ja raad Stokholmis ja kohaliku kindralkuberneri ees protestidega linna kitsaste piiride pärast, kuhu ei mahtuwat hästi ära oma kodanikud, rääkimata siia sõitwaist wälismaa kaupmeestest wõi koguni sõja puhul siia põgenewaist aadlist ja talupoegadest. Nad soowitasid suurt Narwa eeslinna, mis asus ühisgümnaasiumi platsist põhjapool, piirata ümber mullawallidega, mis tulewat odaw ja aitawat kaitsta ka Wanalinna. Kodanike soowi wõeti Stokholmis arwesse ja 1647. a. algasidki uute kindlustuste ehitustööd. Mõne aasta pärast need jäeti siiski seisma ja Narwa eeslinn oli endiselt kaitsetu. 1657. a. põletasid wenelased selle koguni maha. Muldkindlustustel oli 6 terwet ja üks poo-lbastioon jasüst eemilt ta tuletas meelde wana — hollandi kooli. 1659. a. põles kogu Narwa linn maani maha ja sel puhul esitati kawasid selle ülewiimiseks Narwa-Jõesuhu, millest hiljem loobuti.

Wenemaa ähwardawa naabruse tartusel hakkas rootsi walitsus 1682. a. ehitama Narwa hoopis laialdasemaid ja tugewamaid kindlustusi. Töö kestis wahetpidamata üle 20 aasta. Töötasid peamiselt selleks igal aastal 1. maist kuni 30 sept. siia Soomest kohale komandeeritud jalgwäe sõdurid, kes said päewas 4 öörd. Neid aitasid ka kohalik garnison, linnakodanikud ja talupojad. Wiimased peamiselt egid talwel weduşid kindluse juures. Alguses töötas kindlusetöödel aastas 1000 sõduri ümber, hiljem nende arwu suurendati 2000—3000 mehele. Samuti suurendati fortifikatsiooni-summe. Üldse kulutati Narwale a. 1683—1704 korralise eelarwe korras 885.420 hõbetaalrit ehk meie rahas umbkaudu 15 937. 560 kr. Siia pole, nähtawasti, juure arwatud linnakodanike ja talupoegade poolt tehtud töö ja summad, mis sel puhul erakorraliste maksudena wõeti Narwa linnalt ja Ingerimaa wõisadelt.

1700. a. Põhjasõja lahti puhkedes ei olnud Narwa kindlus kaugeltki weel heas kaitseseisukorras. Töö kestis osalt weel piiramise ajal ja peale selle kuni 1704. aastani. Loengus peatus ettekandja ütsitasaliselt ka Narwa uue kindluse süsteemi küsimusel.

Lühiteateid Alutaguselt.

Illuka põllupidajaile arstiabi odawamaks. Illuka wallawalitsus ja wolikogu on asunud tänuwäärselt hoolitsema loomaarstiabi kätteşaadawuse eest walla piires. Kuna praeguseajal, kus talude sisetulekud kuiwanud kohutawalt kokku, on talumehel raske loomaarstile maksta isegi nende odawate tariifide järele, mida kinnitas maawalitsus, leidis wallawolikogu ja walitsus wõimaluse takse weelgi alandada. Kuremäe loomaarstilt saadi nõusolek, anda odawamat arstiabi sel juhul, kui wallawanem maksab iga kuu arstile 20 kr. Ettepanekus wallawalitsusele esitas arst ka tasunormid, millised wolikogu tunnistas wastuwõetawaks ja otsustaski arstile maksmiseks wajaliku summa wõtta eelarwesse ja sõlmida kokkulepe. Wastuwõetud kokkulepe takşid olekşid järgmised. Walla piires kirjalik nõuanne, retsept ilma ülewaatuseta 25 senti, ülewaatusega ja retsepti kirjutamisega 35 senti, wäljasõidud Illuka walla piires 75 senti, sünnitusabi ühes tükeldamisega 150 senti, tunnistuse andmine 35 senti. Nakkushaiguste puhul on wäljasõit tasuta ja süunib wastawate seaduste alusel riigi kulul.

ÜENÜ Wirumaa osakondade töö. Sompa osakond korraldas kohalikus algkoolis emadepäewa. Emadele pidas waimustawa kõne Jõhwi koguduse abiõpetaja. Koerawere osakond korraldas möödunud pühapäewal kõnekoosoleku põllukultuuri üle, kus kõneles maakonsulent T. Taksas. Wäike-Maarja osakond korraldas pühapäewal 14. mail põllumeeste seltsi aias spordiwõistlused kergejõustikus Pikwere meeskonnaga. Wõitis Wäike-Maarja 45 punktiga. ÜENÜ Wihula osakond annab wälja oma aegkirja.

Siim Suislep.

Abielu musikas ja viiskümmendühe rusikas.

Traagiline operett polititiliſe windiga.

Tegelaskond: Potilaat, Kännukukk ja Eesti taat. Aeg: ei ole jõudnud weel jahtuda. Koht: kiwiga wiſata.

I pilt.

Potilaat. (Eesti taadile): Nii siis, taat, pea meeles, et mina olen see alnuke, kes igal kellaajal on wäljas su kõhu ja tasku eest! Süüga Kännukuke peale, see on üks tõbras ja maarahwa hullutaja! Kõik hääled mulle, siis kingin sulle rukkimonopoli! Preemiad, taadike, tulewad weel pealekaubal (Laulab):

See Kännukukk, wa' juurikas
on pesueht masuurikas.
Ta mõtleb üht — ja räägib teist,
ja kohtleb sind kui lolli weist!

Kännukukk (loobseb lõõtsutades kohale; Potilaadale):

Mi's mind kännult ehmatasid,
auwäärt taati lehmatasid?
Häbi, häbi, linna hall..
Tule, taat, teen sulle pai!

Taat (enesele):

Kumba wõtto, kumba jätto,
olen sattund päris hätta!
Üks on suli, teine — hai,
olen neile waid prantsai!

(Kõwasti): Ühed worgad olete mõlemad! Tehke, et kaote mu silmist!

(Läheb ise ära. Potilaat ja Kännukukk istuwad suures hingewalus maha, Potilaat — potile, ja Kännukukk —kännule. Põrnitsewad tükk aega ja kisuwad siis suu hapule naeratusele. Mõlemad seepeale):

Läheb lõrri, läheb nurja!
Taat wist hoiab oma turja,
mõtleb kaua kukalt kratsi!
Siin on käsi, lõögem patsi,
mingu lahti pulmasõit,
ühenduses itka wõit!

II pilt.

Kännukukk (taadile):

Siin seisame kui müür!
Nüüd aja sirgeks küür
ja meile otsa waata!
Kas näed siin Potilaata?
Kas pole tore mees?
Ja lipski ilus ees!
Nüüd ole muretu!

Potilaat (taadile:)

Ja siin on Kännukukk,
see riigiwara lukk!
Kas ise külmas, näljas,
kuid sinu eest on wäljas!
Eks, nätsik on patent?
Hind rubla, mitte sent!
Nüüd mured suretu!

Mõlemad:

Me paari heitsime
ja küüned peitsime.
Oh, taadikene, usu:
on südamest me musu!
Meid kaks ja siiski üks!
Lööb püüli Jaani püks!
Ei meid nüüd pureta!

Taat wahib kogu aja suu ammuli.

III pilt.

Kännukukk (taadile kõrwa:) Pane tähele, Potilaat on äraandjal Müüb su ühes karwadega maha! Ettewaatust!

Potilaat (taadile kõrwa:) Seda ma juba arwasin, Kännukukk on itka Kännukukk! Hoia silmad lahti, muidu oled warsti paljas kui porgand! Kirwenägu niisugune!

Kännukukk (Potilaadale:)

Kas selleks on su waewad,
et mulle auku kaewad!
See on ju surmapatt!
Taat, pane kõrwa wait!

Potilaat (Kännukukele:)

Miks ja siis ringi nuhid?
Kas lõbu pärast puhid?
Pea parem tinni suu:
taat minule on truu!

Kännukukk:

Ah niil Noh olgu peale!
Ei mõju sõnad seale!
Säh, siin su titelapp,
me elutee etapp!

Potilaat:

Wõiks tirida sind karwast,
kuid parem lase warwast!
Säh, siin su pruudipärg,
mis musudest weel märg!

Koor:

Kust saame kotiriiet
ja tuhka palju, nii et
wõiks siiras olla lein?
Ja kus on nutusein?

Oh, häda, häda, hädal
Me elu läbi mädal
Kui ütleks üksi tont,
miks lagunes see front,
see abielu mustkas,
wiiskümmendühe rustkas!

Eestlie

langeb ja katab kinni taadi ammuli suu.

Narva Linaketramise Manufaktuuri Ühisus

on mitmekesiseid uusi riideid **suures väljavalikus** turule toonud.

Naiste suvekleidi-riideid mitmesugustes värvides ja kirjades, kõige uuemate välismaa mustrite järele.

Riideid laste kostüümide, särkide, spordi kostüümide, pyjamade, aluspesu jne. tarvis.

N. E. K. S. «Wõitleja» spordiosakonna
10.000 senti loositakse tingimata 25. mail, kell 11 e. l.
Üksikud piletid veel müügil!

Kudujat
tarwis sukatöö peale.
Samas soowitakse
osta
õmblusmasinat.
„Narwas, Viru tän. 6—2.

Dr. W. LEBEDEW
Sugu- ja nahahaigused.
Wastuwõtmine igapäew kella **10—1** ja **4—7.**
Vabaduse t. Nr. 29
Telefon nr. 208.

„Võitleja" teater.

Esmaspäewal, 22. mail 1933. a.
Tallinna Wene ooperi wõõrusetendus
„KAMORRA"
Koomiline ooper 3 waat. E. Esposito muus.
Libretto S. Mamontow'ilt.
Tegelased: pr. M. Koljo, E. Reinap, E. Sakkeus, I. Timan, hr. A. Arder, W. Garshnek, F. Johanson, A. Palm, Pr. Pestkowski. N. Root, N Swonski, I. Stepanow, W. Filippow.
Paul Sepa lawastus. Dirigent F. Nikolai.
Dekoratsioonid ja kostüümid kunstn. N. Root'i poolt.
Orkesster 20 inimest. Algus kell 1/2 9 õhtul.
Piletite eelmüük A. Apananski äris, Hermanni tän. 11. Selts „SVJATOGOR".

Teatan oma lugupeetud tööandjaile, et olen oma
pesuäri üleviinud
Joala tn. 15
(Noormägi majas)
Võtan vastu igasuguseid töid pesemiseks ja triikimiseks.
Nagu: kardinate ja villaste rätikute raamile tõmbamine, valgete villaste pükste ja igasuguse siidipesu pesemiseks ja puhastamiseks.
Kusagil mingisuguseid osakondi pole avatud!
Austusega **A. Rosenberg.**

Tarvitajatele tähelepanemiseks!
Nõudke kauplustest ainult
Shelli kristall-petrooleumi,
mis ei lõhna, ei suitse, ei riku tahti ega jäta lampi mingit sadet **Põleb valge tulega.**
Shelli petrooleum on priimustes tarvitamiseks kõige kohasem.
A. ANNIK & Ko. Narvas, Peetri pl. 15/17, tel. 95.

Pimeaed.

Linna sinfooniaorkestri kontsertide eeskava.

Teisipäewal 23. mail 1933. a.

I.

1. Awamäng „Kui ma kuningas oleksin" A. Adam.
2. „Elagu tantsud", walss. E. Valdteufel.
3. „Musette" J. Offenbach.
4. Fantaasia oop. „Trawiata" D. Werdi.

Waheaeg.

II.

5. „Offenbahiana". A. Konradi.
6. „Metsakohin". A. Cibulka.
7. „Itaalia serenaad". J. Sebek.
8. Walss balletist „Naila". L. Delibes.
9. Marss. Blankenburg

Kolmapäewal, 24. mail 1933. a.

I.

1. Awamäng „Mustlanna". W. Balfe.
2. „Espana", walss. E. Waldteufel.
3. „Serenaad". A. Magbet.
4. Fantaasia oop. „Halka". S. Monjusko.

Waheaeg.

II.

5. Katkelmaid soomerahwa wiisidest. E. Pahlman.
6. a) „Üksildus". b) „Ungari tants № 6". E. Kulp, J. Brahms.
7. „Narcissus Intermezzo". Newin.
8. „Ecossaises". L. Beethowen.
9. Marss.

Neljapäewal, 25. mail 1933. a.

1. Awamäng „Orfeus põrgus". Offenbach
2. „Fantaasia", walss. M. Glinka.
3. Romanss op. 5. P. Tschaikowski.
4. Suite, La sourse. L. Delibes.

Vaheaeg.

II.

5. Fantaasia Ukraina wiisidest. A. Meri.
6. „Kuldrannake", romanss. Lätte.
7. Intermezzo. A. Pikert.
8. „Liebesfreude". F. Kreisler.
9. „Sõjariistade truud sõbrad", marss. Blankenburg.

Algus iga päew kell 8 õhtul.

Joh. Hänilase
saapa ja nahakauplus
Narvas Peetri pl. № 6 Franki majas (M. Musta kaupluse vastas)
Soovitab ladust: **kingsepa tarbeid, naha kaupu, kalosse,** kewade hooajaks suures walikus daamide ja härrade **jalanõusid,** weekindlaid, wastupidawaid **säärsaapaid** kalameestele. Kaupluses võetakse ka nahka parkimiseks vastu ja antakse pargitud nahku välja. Toorete nahkade ostmine ajakohase hinnaga.

Eesti Omavalitsuste Kinnitusselts
„OMA"
JUHATUS: TARTUS, RIIA TÄN. 41, KÕNETR. 3-44
Tule-, elu-, inwaliidsuse-, murdwarguse, klaasi-, koduloomade-, rahe-
kindlustused
Edasikindlustuste wastuwõtmine walla seltsidelt.
Peaagentuur: Rakweres, Viru Panga juures, Pikk tn. 2, kõnetr. 109.
Esindajad: Jõhwis, härra H. Lill, Turuplats nr. 1, kõnetr. 4. Narwas, härra A. Hochmuth, Posti tn. 41, ja kõigis rahwarikkamates kohtades.

Dr. Maria Henrichsen-Kausin.
Nais-, sugu- ja sisehaigused
Wastuwõtmine äripäewadel kella 11—1 ja 5—7. Narvas, Joala tän. nr. 19, (Sinka m., Juhkentali apteegi kõrwal).
Haigekassa haigete wastuwõtmine samal ajal.

Teadaanne.

24. märtsi № 829 ja 24. aprilli s. a. № 1127 kuulutuste täienduseks linna maksude asjus juhib Narva linnavalitsus

vooriärimaksu (I poole aasta eest), **hobuste- ja sõiduriistademaksu ja koeramaksu**

maksjate tähelpanu sellele, et linnawalitsus esineb wolikogule ettepanekuga pikendada nimetatud maksude tähtaega ilma wiiwitusrahata **kuni 1. juunini s. a.**, mispärast paneb ette need maksud tingimata **hiljemalt 1. juuniks** ära tasuda, kuna wastasel korral nõutakse maksud sisse **kahekordses** suuruses.

Ka võib ilma wiiwitusrahata maksu mootorpaatide eest tasuda samaks tähtajaks, — hiljem nõutakse aga maks ühes 6 prots. aastas.

Jalgrataste maksu à 2 kr. tasumise tähtaeg on **1. juunil** s. a., pärast seda tähtaega maks nõutakse sisse kahekordses suuruses.

Alus: linnawalitsuse otsus 13. V 1933 a.
Narwas, 22. mail 1933. a. № 1561.
J. Luts, linnapea. Fr. Verberg, sekretär.

Üürile anda
käidavas kohas suuremad ruumid, kantselei, tööstuse ehk pagariäri alla. Narvas, Ingeri tän. 42 ja Torni pl. 4, nurgal, endised mets konna kants. ja metsaülema eluruumid.
A. Knuude, kõnetr. 172.

Müüa pagariäri
odawalt kõige sisseseadega
Teat. slt.

Aurulaevandus A. Kotschnew
Narva — Narva-Jõesuu
Aurulaewa sõiduplaan
13. maist kuni 14. juunini.

Äripäewadel

N.-Jõesuust:	Narvast:
kell 6.45 h.	kell 11.30 p.
„ 12.40 p.	„ 3.30 p. l.
„ 5.20 p. l.	„ 6.30 õ.
„ 8.—* õ.	„ 9.10* õ.

* Ainult laupäewadel ja pühade eelpäewadel.

Pühap. ja pühadel

N.-Jõesuust;	Narvast;
kell 7.30 h.	kell 9.— h.
„ 10.—* p.	„ 11.15* p.
„ 12.40 p.	„ 2.15 p. l.
„ 4.—* p. l.	„ 5.—* p. l.
„ 6.15* õ.	„ 7.20* õ.
„ 8.— õ.	„ 9.10 õ.

* Ainult hea ilmaga 4., 5., 6. ja 11. juunil.
SÕIDUHIND: 1. kl. 40 sn., 2 kl. 25 sn., sõjawäelased liitrite ettenäitamisel: 1. kl. 20 sn., 2. kl. 13 sn., lapsed ja kooliõpilased (koolitaja kestwusel) 1. kl. 20 sn., 2. kl 10 sn. Narva — Tõrwala (Smolka): 1. kl. 30 sn.,

Autobuse sõlduplaan
Narwa linna liinidel

Äripäewiti

Peetri pl.	Linavabrik.
7.10 homm.	7.30 homm.
8.— „	8.30 „
10.— „	10.40 „
2.30*	2 50*
4.30	5 10
8.—*	8.15*

* Ainult laupäewiti.

Pühapäewiti

9.15	9.40
2.30	2.50
4.30	5.10
8.—	8.15

Peetri pl. — Kreenholm — Kulgu sadam.

Äripäewiti

Peetri pl.	Kulgult
Kell 1.45	Kell 2.—

Peetri pl. — Siivertsi
ainult pühapäeviti hääde ilmad.

Peetri pl.	Siivertsist
10.—	11.—
1.—	2.—
3.10	4.10

Karm karistus Utroja külakaklejaile.

Kättemaksuks peol tekkinud tüli eest pekšid naabrikülamehe metsikul kombel surnuks.

Neli mõrvarit 6 aastaks sunnitööle.

Kolmapäewal Rakwere-Paide rahukogu harutas Skarjatina walla, Utroja küla metsikut kakelust, kus surmawalt haawati Utroja küla elanikku P. Saplatkinit. Kaebealused Mihail Platow, Pawel Prussakow, Mihail Kalaschnikow ja Wassili Scherbakow mõisteti 6 aastaks sunnitööle ühes õiguste kaotamisega.

Läinud aasta septembrikuus oli Skarjatina wallas Utroja küla tuletõrje seltsimajas pidu. Õõsel, tantsu ajal, tekkis joobnud meeste wahel tüli, kusjuures raskesti haawati M. Glasowi ja W. Sibriewi. Wiimane, kaotades meelemõistuse, kukkus hoowi maha. Tema sõbrad Mihail Platow ja Mihail Kalaschnikow asusid taga otsima pussitajat Wassili Saplatkinit, kelle elukoht Radoweli külas. Laternatega otsiti südaõösel mööda külatänawaid, kuid Saplatkinil õnnestus nägemata külast kaduda. Teel sattus otsijaile ette keegi A. Kornew ja D. Rubin, kelle otsijad pekšid läbi.

Haawatu W. Sibriew wiidi lähedal olewasse tallu, kuhu W. Sibriewi sõbrad tulid teda waatama. Nemad lubasid selle weretöö eest kätte tasuda kõigile Radoweli küla elanikele. Siin olid Mihail Platow, Pawel Prussakow, Mihail Kalaschnikow ja Wassili Scherbakow. Kõik neli läksid tänawale, ja leides põgenenud W. Saplatkini wenna Peeter Saplatkini, hakkasid teda materdama kiwidega, keppidega, nugadega ja isegi naaskliga, kuni õnnetu hoopide all warises purustatud pealuuga kokku. Pool tundi hiljem leiti kahe tohaliku elaniku poolt P. Saplatkin külatänawalt meelemärkuseta olekus lamamas. Järgmise päewa hommikul P. Saplatkin meelemõistusele tulemata heitis hinge. Wäljakutsutud arst Dokelin konstateeris, et surm oli järgnenud kuklasse löödud raske noahaawa tagajärjel, mis tekitas werewalangu ajudesse. Üldse oli P. Saplatkinile löödud 9 haawa.

Peale tapmist kõik neli meest räägisid omawahel läbi, et süü tapmises wõtab oma peale P. Prussakow, kusjuures teised on kohustatud wanglas oleku ajal hoolitsema tema wana ema eest. Eeluurimisel tuli tapmislugu siiski tõelises walguses ilmsiks ja kõik neli wõeti wahi alla.

Kohtusse mehed olid toodud wahi all. Nad tunnistasid kõik endid süüdi. Mihail Kalaschnikow ja Wassili Scherbakow seletasid, et nemad peksnud P. Saplatkinit ainult keppide ja kiwidega, kuna nugadega löid ohwrile haawu teised kaks.

Prokurör oma süüdistuskõnes nõudis kõigile kaebealuseile kõige waljumat karistust, et piiri panna alalistele kakelustele ja tapmistele Narwajõe ülemjooksu külades.

Kohus peale lühemat nõupidamist, kuulutas eelpool tähendatud otsuse.

Õnnetus jalgratturiga.

Neljapäewal, 1/2 8 paigu õhtul sõitis keegi jalgrattur Narwa Naiskutsekooli juures suure hooga wastu elektri-posti, mille tagajärjel jalgratal esimene ratas eraldus kahwli tohalt. Noormees, kukkunud rattalt kummuli tänawakiwidele, sai silmnähtele tõsiseid wigastusi. Esimest abi anti õnnetule kesktoolis kursustel wiibijate samaritlaste poolt.

Vastutaw toimetaja Hans Lill
Wäljaandja K.-Ü. „Põhja Eesti".
„Põhja Eesti" trükk Narwas 1933